

Samrådstale

4. maj 2023

Besvarelse af samrådsspørgsmål C af 3. marts 2023 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Hvordan vil regeringen på kort og langt sigt sikre, at kommunerne får finansiering til at opretholde velfærden på mindst samme niveau som i dag?

Det talte ord gælder

- Tak for ordet og for samrådsspørgsmålet stillet af Pelle Dragsted fra Enhedslisten.
- I samrådsspørgsmålet bliver der spurgt til, hvordan regeringen vil sikre, at kommunerne kan opretholde velfærden på mindst samme niveau som i dag. Det er naturligvis en dagsorden, som er vigtig for regeringen, og som jeg derfor meget gerne vil drøfte med udvalget.
- Først og fremmest er det altoverskyggende bagtæppe for den nye regering, at der er krig på det europæiske kontinent, og at vi står i en situation med fortsat meget høj inflation.
- Det er derfor også forhold, som kræver stor økonomisk ansvarlighed og prioriteringer, hvilket den netop indgåede finanslovsaftale også afspejler. Her er således tale om en stram og ansvarlig

finanslov, hvor der er prioriteret nogle målrettede initiativer.

- Regeringen har dog allerede sagt, at den vil prioritere den borgernære velfærd, så pengene følger med, når vi heldigvis bliver flere børn og ældre. Det har vi naturligvis tænkt os at stå ved.
- I forbindelse med at vi er påbegyndt økonomiforhandlingerne med kommunerne og regionerne, har vi, allerede inden vi har sat os ved forhandlingsbordet, tilkendegivet, at vi vil dække det demografiske træk.
- Det betyder, at vi både på kort og lang sigt sørger for, at pengene følger med demografien. Frem mod 2030 koster det 21 milliarder kroner.
- Det er en meget betydelig prioritering. Og det er også en vigtig prioritering, fordi det handler om at passe godt på vores velfærdssamfund. Det vil holde hånden under vores kommuner og regioner i de svære prioriteringer, de skal foretage. Allerede på forhånd at sige, at demografien skal dækkes, er et vigtigt bidrag til en stærk kommune- og regionsøkonomi.

I forhandlingerne med kommunerne og regionerne vil vi også drøfte, hvilke andre ønsker og tanker, de måtte have. Herunder hvordan vi kan opnå mindre administration, end det er tilfældes i

dag. Dette gælder også udfordringerne på det specialiserede socialområde, hvor kommunerne oplever et pres.

- Men jeg håber også, at der er en forståelse for, at vi nu er midt i et forhandlingsforløb med kommunerne og regionerne. Derfor kommer jeg ikke til at sidde i dag og forhandle med udvalgsmedlemmerne. Det er en forhandling, der foregår med de relevante parter, og der er derfor også grænser for, hvor meget jeg kan gå ind i de konkrete drøftelser, som vi kommer til at have med dem.
- Ruslands krig i Ukraine har også betydning for kommunerne. Kommunerne har løftet en stor opgave i 2022, og kommunerne forventes også i 2023 at skulle løfte opgaven med modtagelse af fordrevne fra Ukraine.
- I forhandlingerne vil vi derfor også drøfte den konkrete håndtering af kommunernes udgifter relateret til fordrevne fra Ukraine.
- Når vi ser fremad, står vi dog over for en lang række udfordringer, som skal løses på samme tid og som alle kommer til at kræve betydelige prioriteringer.
- Krigen i Ukraine har gjort det klart, at vi skal tage større ansvar for vores egen sikkerhed. Danmarks

sikkerhed hviler på NATO-samarbejdet, og derfor skal vi bidrage med 2 procent af BNP i 2030.

- Det betyder, at vi fremover kommer til at bruge langt flere penge på forsvaret og sikkerhed, end vi har gjort i mange år. Det er en prioritering, vi mener er afgørende for at passe på Danmark.
- Derudover står vi midt i en klimakrise, som vi allerede kan mærke konsekvenserne af, og hvor vi ser ind i meget store udfordringer.
- Vi skal derfor træffe de fornødne beslutninger for at fremme den grønne omstilling og nå vores meget ambitiøse reduktionsmål.
- Som bekendt er der også et pres på velfærden. I de kommende år vil befolkningsudviklingen udfordre os, idet vi bliver flere børn og ældre. Der er desuden en mangel på arbejdskraft – også i den borgernære velfærd.
- Der er også et behov for at løfte psykiatrien. Vi skal løfte den samlede indsats på tværs af sektorer. Både i forhold til den mentale sundhed og i forhold til en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser.
- Det er derfor nødvendigt at prioritere midler til at lave betydelige investeringer i psykiatrien. Helt konkret vil regeringen afsætte yderligere 3 mia.

kr. til psykiatrien, herunder eksempelvis til kommunale indsatser.

- Vi har allerede lavet en 10-årsplan for psykiatrien. Og i forbindelse med den finanslov, vi netop har indgået, har vi valgt at fremrykke en del af denne indsats, hvilket også viser, hvor høj en prioritet det har.
- Udfordringerne er komplekse, griber ind i hinanden og skal løses på samme tid.
- Og samtidig står vi som nævnt i en situation med høj inflation og høj økonomisk aktivitet. Derfor må vi som politikere føre en ansvarlig politik, som dels bidrager til at håndtere de store udfordringer, jeg netop har nævnt. Men som også gør det på en måde, så vi har styr på inflationen. Noget den finanslov, som vi netop har indgået, også er udtryk for.
- Vi kan derfor ikke løse alle udfordringer ved at bruge flere penge. Hvad angår presset på velfærden bliver vi nødt til også at løfte blikket og tage de næste skridt i udviklingen af vores velfærdssamfund.
- Så ud over at lade pengene følge med, når vi heldigvis bliver flere børn og ældre, er det også nødvendigt at kigge på indretningen af den offentlige sektor, og på hvordan vi kan bruge vores ressourcer endnu bedre, end vi gør i dag.

- Hvis vi forlænger verden med brædder, skubber vi problemerne foran os. Denne regering har ikke tænkt sig at skubbe problemerne foran sig. Vi ønsker at tage de vigtige beslutninger, der kan være med til at sikre vores velfærdssamfund i de kommende år. Ikke alene når det kommer til økonomi, men også den måde vi bruger pengene på.
- Derfor er vi nødt til at gennemføre reformer, der kan sikre en omfattende frisættelse af den offentlige sektor og grundlæggende forandre den måde, velfærden i dag styres, dokumenteres, kontrolleres og leveres på.
- Vi skal sammen med kommunerne sikre, at der bliver mere reel tid til den enkelte borger, og at vi får luget kraftigt ud i administration, dokumentationskrav og andre ikke-borgernære opgaver, så vi kan frigøre mere tid til kernevelfærden.
- Det kan lade sig gøre at sætte medarbejdere og borgere fri og skabe mere fornuft, når kommunerne får friheden til det. Det glæder vi os til at drøfte med kommunerne. For det er en fælles opgave, og noget vi har en fælles interesse i.
- Det viser bl.a. velfærdsaftalerne, hvor syv kommuner allerede har fundet mange gode løsninger i en mere frisat hverdag til gavn for borgeren.

- De foreløbige evalueringer viser således, at arbejdet med velfærdsaftalerne på tværs af velfærdsområderne har skabt en anden form for kommunal styring og ledelse.
- Kommunale politikere og forvaltningen har lagt mere ansvar ud til de udførende led, eksempelvis i de enkelte dagtilbud, skoler og ældreenheder.
- På tværs af velfærdsområderne har der desuden været positive erfaringer med den øgede faglige frihed, og især muligheden for at medarbejderne i højere grad har kunne bruge deres faglige dømmekraft i mødet med borgerne bliver opfattet som positivt.
- Vi skal fortsætte på baggrund af erfaringerne med dette gode arbejde, så der bliver mere reel tid med borgerne, og så der bliver brugt mindre tid på de opgaver, som ikke skaber værdi for borgeren.
- Og jeg er klar over, at vi langt fra er den første regering, der gerne vil mindske bureaukratiet. Det er et mål, som mange regeringer har sat sig, men som vi også kan konkludere, at vi ikke er kommet i mål med. Vi har sat os for at komme i mål. Det vil kræve en kæmpe indsats fra hele det danske samfund – både fra regeringen, Folketinget, kommunerne og regionerne.

- Vi står som nævnt også med store rekrutteringsudfordringer flere steder i den offentlige sektor. Regeringen vil derfor prioritere en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd.
- For løn og arbejdsvilkår har en betydning for mulighederne for at fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere. Og dygtige og engagerede medarbejdere er en vigtig forudsætning for at kunne levere god velfærd.
- Her venter der bl.a. en stor opgave i de kommende år med at reducere udgifterne til administration. Det bliver en stor opgaver, som også kommer til at kræve meget af kommunerne og regionerne samt af regeringen og Folketinget.
- Opgaven kommer dog på baggrund af, at kommunernes udgifter til administration er steget med 3 mia. kr. siden 2013, og der er stor forskel på, hvor mange penge de enkelte kommuner bruger på administration.
- En del af løsningen er derfor at udbrede gode erfaringer og lære af de kommuner, der bruger færrest penge på administration.
- Men det kommer også til at kræve, at vi i Folketinget ser på, hvilke opgaver vi kan løfte af kommunerne og regionernes skuldre. Så de skal bruge

mindre tid på administration og unødvendig dokumentation. Det er et fælles ansvar.

- Det er også på den baggrund, at regeringen har forslået et flerårigt samarbejdsprogram mellem regeringen, kommunerne og regionerne, hvor vi vil se på konkrete og ambitiøse løsningsforslag. Og hvor vi håber at kunne finde nogle bedre veje end dem, der er i dag. Til gavn for borgerne, rekrutteringen af medarbejdere og vores fælles velfærd.
- Samlet handler det om, at vi kommer til at afsætte flere penge til den offentlige velfærd i de kommende år. Vi vil dække det demografiske træk.
- Den tidligere regering har siden sin første økonomiaftale med kommunerne og regionerne dækket det demografiske træk. Den nye regering har nøjagtigt den samme tilgang.
- Dermed skal kommunerne og regionerne ikke sidde ved forhandlingsbordet og kæmpe for at få dækket det demografiske træk. Det har vi meddelt, at vi gør.
- Men som regering siger vi også, at det ikke kun handler om at tilføre flere penge. Det handler om at bruge de penge, som vi har inden for den offentlige velfærd, klogere og bedre. Det handler om at nedbringe administration og unødvendig

dokumentation. Og det handler om at kunne skaffe de hænder, vi har brug for i vores velfærdssamfund.

- Det er selvfølgelig vigtigt at se på økonomien, men det kan ikke stå alene. Man er nødt til at se det samlet. Det er, hvad vi gør fra regeringens side. Og det står jeg og regeringen fuldt ud på mål for.